

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 19. kesäkuuta 2024
(OR. en)

11235/1/24
REV 1

LIMITE

ELARG 89
FIN 574
BUDGET 42
JAI 1049
ASIM 59
MIGR 283

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: ST 10745/24

Asia: Neuvoston päätelmät tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 06/2024: "Turkin-pakolaisavun koordinoituväline: Hyödyllinen pakolaisille ja vastaanottaville yhteisöille, mutta vaikutuksesta ja kestävyydestä ei vielä varmuutta"

Valtuuskunnille toimitetaan edellä mainitut neuvoston päätelmät, jotka neuvosto (ympäristö) hyväksyi istunnossaan 17. kesäkuuta 2024.

1. Neuvosto palauttaa mieleen, että EU:n Turkin-pakolaisavun koordinoitaväline perustettiin keinoksi käsitellä EU:ssa ja Turkissa syntyneitä ennennäkemätöntä pakolaiskriisiä. EU ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneet auttamaan Turkia haasteeseen vastaamisessa. Neuvosto kiittää Turkia sen merkittävistä pyrkimyksistä yli neljän miljoonan pakolaisen vastaanottamiseksi ja heidän tarpeisiinsa vastaamiseksi, ja suhtautuu myönteisesti EU:n ja Turkin julkilausuman puitteissa käytävään EU:n ja Turkin jatkuvaan vuoropuheluun. Laajentumisesta 12. joulukuuta 2023 antamiensa päätelmien mukaisesti neuvosto toistaa, että on tärkeää panna täysimääräisesti ja syrjimättömästi täytäntöön EU:n ja Turkin julkilausuma, joka on edelleen keskeinen kehys muuttoliikettä koskevalle yhteistyölle.
2. Neuvosto muistuttaa, että koordinoitaväline, joka hallinnoi yhteensä 6 miljardin euron varoja, tuo käyttöön yhteisen koordinoitimekanismin ja sen tarkoituksena on varmistaa, että pakolaisten ja vastaanottavien yhteisöjen tarpeisiin vastataan Turkissa asianmukaisesti. Koordinoitavälineen prioriteettialat ovat humanitaarinen apu, koulutus, terveydenhuolto, kunnallinen infrastruktuuri ja sosioekonominen tuki.
3. Neuvosto kiittää tilintarkastustuomioistuinta sen koordinoitavälinettä koskevasta erityiskertomuksesta No 06/2024 ja panee tarkoin merkille siinä olevat päätelmät ja suositukset. Neuvosto panee merkille, että joulukuun 2022 ja heinäkuun 2023 välisen ajanjakson kattavan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida etenkin kehitystä koskevan osan suhteen, tuettiin pakolaisia ja heitä vastaanottavia yhteisöjä Turkissa koordinoitavälineen avulla tehokkaasti, tuloksellisesti ja kestävästi. Neuvosto panee merkille, että tämä erityiskertomus on jatkoa tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 27/2018 jo esitetuille suosituksille, joissa tarkasteltiin erityisesti koordinoitavälineen suunnittelua ja humanitaarisen alan rahoitustukea.

4. Neuvosto on yleisesti ottaen tyytyväinen tilintarkastustuomioistuimen yleiseen havaintoon, jonka mukaan koordinoitiväline tarjosi haastavassa tilanteessa asianmukaista tukea pakolaisille ja vastaanottaville yhteisöille. Neuvosto on myös tyytyväinen havaintoon, jonka mukaan komissio paransi koordinoitivälineen toimintaa tilintarkastustuomioistuimen vuonna 2018 antamien suositusten mukaisesti muun muassa parantamalla tarvearviointia ja laajentamalla seurantakehystä, tehostamalla rahoitusvälineitä, parantamalla tuen koordinointia ja parantamalla merkittävästi käteisavustushankkeiden tehokkuutta. Neuvosto korostaa myös kestävän siirtymän strategista merkitystä pyrittäessä Turkin viranomaisten laajempaan ja jatkuvaan sitoutumiseen, ja panee merkille komission pyrkimykset siirtää hankkeita viranomaisten vastuulle. Neuvosto panee myös merkille komission pyrkimykset parantaa (kansainvälisten) valtiosta riippumattomien järjestöjen toimintaympäristöä ja muistuttaa Turkin viranomaisten vastuusta tässä asiassa.
5. Neuvosto on tyytyväinen tilintarkastustuomioistuimen arvioon, jonka mukaan koordinoitivälineestä on annettu asiaankuuluvaa tukea ja se on tuottanut suunnitellut tuotokset erityisesti terveydenhuollon ja koulutuksen osalta. Sosioekonomisen tuen ja kunnallisen infrastruktuurin arvioidaan vahvistuneen vähäisemmässä määrin. Neuvosto panee myös merkille tilintarkastustuomioistuimen myönteisen arvion, jonka mukaan komissio toimi nopeasti ja tehokkaasti helmikuun 2023 maanjäristysten yhteydessä, millä oli merkittävä vaikutus koordinoitivälineestä rahoitettujen hankkeiden täytäntöönpanoon.
6. Neuvosto panee merkille tilintarkastustuomioistuimen arvion, jonka mukaan koordinoitivälineestä myönnetyn tuen kestävyyttä ja vaikutusten mittaamista on parannettava, erityisesti sosioekonomisen tuen sekä koulutus- ja terveysalan lippulaivahankkeiden osalta. Neuvosto panee tässä yhteydessä tarkoin merkille tilintarkastustuomioistuimen komissiolle antamat neljä suositusta, joilla on tarkoitus parantaa kustannusten arviointia ja seurantaa; kannustaa Turkin viranomaisia asettamaan saataville pakolaisia ja vastaanottavia yhteisöjä koskevia merkityksellisempiä koulutustietoja; parantaa hankkeiden vaikutusten mittaamista; vahvistaa hankkeiden kestävyyttä.

7. Neuvosto panee merkille erityiskertomukseen liitetyt komission vastaukset, joiden mukaan komissio on hyväksynyt kolme neljästä suosituksesta. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että komissio on jo ryhtynyt käsittelemään niitä, erityisesti seurantajärjestelmien ja tiedonhallinnan sekä erityiskertomuksessa yksilöityjen terveydenhuoltoon ja koulutukseen liittyvien erityisten kysymysten osalta. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että komissio on osittain hyväksynyt suosituksen keskustelun aloittamisesta jäsenvaltioiden ja Turkin viranomaisten kanssa siitä, miten voidaan varmistaa kestävyys, jotta koordinoitavaliineen rahoituksen vaikutus voidaan maksimoida edunsaajien kannalta. Tältä osin neuvosto toteaa, että komissio ei voi vaikuttaa tämän suosituksen täysimääräiseen täytäntöönpanoon.
8. Neuvosto pyytää komissiota antamaan neuvostolle ja koordinoitavaliineen ohjauskomitealle säännöllisesti tietoja erityiskertomuksessa esiin otetuista asioista ja edellä mainittujen suositusten toteutuksesta ja varmistamaan, että näitä asioita käsitellään järjestelmällisesti ja kaikilta osin, siinä määrin kuin se on mahdollista. Rajoittamatta mahdollisia tulevia keskusteluja pakolaisille osoitettavasta lisätuesta osana johdonmukaista, tehokasta ja kattavaa pakolaisten tukistrategiaa neuvosto kannustaa lisäksi komissiota ottamaan Turkissa olevien pakolaisten lisätuen osalta ohjelmasuunnittelussaan sekä Turkin viranomaisten kanssa käytävissä keskusteluissa huomioon kertomuksen havainnot, erityisesti vaikutus- ja kestävyysnäkökohdat, EU:n pyrkiessä jatkamaan Turkissa olevien syyrialaispakolaisten tukemista Eurooppa-neuvoston 1. helmikuuta 2024 monivuotisen rahoituskehysten 2021–2027 väliarvioinnin yhteydessä tekemän päätöksen mukaisesti.